

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/44/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120201945
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120201945.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobkyne K. C., N.. XX.XX.XXXX, A. T.Ó. XXX/XX, XXX XX W. N. M., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: Poštová banka, a. s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 19.08.2020, č. k. 8Csp/32/2020 - 40 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodného obohatenie vo výške 1.858,49 eur s 5 % úrokom z omeškania z tejto sumy od 16.02.2020 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere F. z 30.09.2010 č. XXXXXXXXXX v Obchodných podmienkach čl. 4 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 4.6 v znení: „Platby od klienta sa voči pohľadávke Poštovej banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) úrok z omeškania, (3) úrok z úveru, (4) splátka istiny úveru“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. účinnom v čase uzatvorenia zmluvy medzi stranami konania a podľa predpokladov § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zistil, že medzi stranami sporu vznikol záväzkový vzťah vo forme zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Poukázal na obsah tejto zmluvy a zistil, že celková výška nákladov uvedená v zmluve na poskytnutý úver v sume 1.712,54 eur nie je uvedená správnym spôsobom, rozdiel medzi deklarovaným a skutočnosťou je 297,76 eur v neprospech spotrebiteľa, čo skresľuje aj výslednú RPMN. V zmluve taktiež chýba uvedenie predpokladov výpočtu RPMN a súd nezistil, že by táto náležitosť bola uvedená v obchodných podmienkach žalovaného. Zdôraznil, že už absencia len jednej z uvedených skutočností postačuje na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Žalobkyňa mala zaplatiť žalovanému sumu 2.000,- eur a keďže mu zaplatila spolu až 3.858,49 eur, bolo dôvodné zaviazat' žalovaného k vydaniu bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku premičania vznesenú zo strany žalovaného a rovnako sa stotožnil so žalobou v časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Zdôraznil, že toto zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanému, či jeho právnenému predchodcovi možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny (§

566 OZ), a to bez ohľadu na vôľu žalobcu. Je teda nepochybné, že toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným a dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok zmeniť a žalobu žiadal zamietnuť, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania. Žalovaný nesúhlasí s právnym posúdením veci pokiaľ ide o vypořádanie sa s uplatnenou námietkou premĺčania, keď žalovaný naďalej tvrdí, že nárok žalobkyne je premĺčaný v subjektívnej aj v objektívnej lehote. Naďalej zdôrazňuje, že žalobkyňa uplatnila nárok po uplynutí dvojročnej premĺčacej doby a poukazuje na viacero rozhodnutí súdov SR a ČR, ktoré sa s touto argumentáciou stotožnili. Žalovaný má za to, že subjektívna premĺčacia doba začala v danom prípade plynúť dňom, kedy žalobkyňa uhradila žalovanému poslednú splátku úveru a tým splatila predčasne celý úver. Rovnako sa nestotožňuje s aplikáciou 10-ročnej objektívnej premĺčacej doby, pretože nebolo preukázané, že by sa žalovaný bezdôvodne obohatil úmyselne. Nebolo preukázané, že by úmysel žalovaného smeroval k získaniu bezdôvodného obohatenia v rozhodnom čase, a teda v čase uzavretia zmluvy. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil plynutie premĺčacej doby aj napriek tomu, že žalovaný poukázal na aktuálnu judikatúru súdov. Na základe týchto dôvodov navrhol žalovaný podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a zistil, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie súdu prvej inštancie, na ktoré odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného poukazuje na ust. § 387 ods. 2 CSP.

7. Ako je zrejmé z vykonaného dokazovania, medzi stranami konania bola dňa 07.07.2011 uzatvorená Zmluva o úvere - F., predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000,- eur s uvedením výšky mesačnej splátky 57,29 eur, poistenia schopnosti splácať úver - základný súbor poistenia, výšky úrokovej sadzby 24,5 %, dátumu splatnosti prvej splátky, konečnej splatnosti úveru, splatnosť každej splátky vždy k 19.dňu v mesiaci, počtu mesačných splátok 70, RPMN vo výške 27,45 % a celkovej výšky nákladov v sume 1.712,54 eur.

8. Medzi stranami konania nebolo sporné, že z takto poskytnutého úveru uhradila žalobkyňa sumu 3.858,49 eur.

9. Súd prvej inštancie správne posúdil, že vzhľadom na chýbajúce zákonné náležitosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to celkovú sumu, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť titulom úverovej zmluvy a tiež pre absenciu predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy), je nutné uvedený úver považovať za bezúročný a bez poplatkov tak, ako to predpokladá § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona.

10. V zmluve je nepochybné uvedená nesprávna výška nákladov na poskytnutý úver, vyjadrená súdom prvej inštancie správne rozsahom 297,76 eur v neprospech žalobkyne, čo malo za následok aj vplyv na výšku RPMN. Pokiaľ ide o predpoklady pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, zákon č. 129/2010 Z. z. v spomínanom ustanovení § 9 ods. 2 písm. j) vyžadoval v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať aj všetky predpoklady použité na jej výpočet. Je nepochybné, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť aj výpočet, na základe ktorého veriteľ dospeje k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť rozsahu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybné má zásadný vplyv na jeho rozhodovanie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom (do pozornosti rozsudok KS Prešov, sp. zn. 7Co/175/2018). S neuvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej

miery nákladov zákon o spotrebiteľských úveroch v § 11 ods. 1 spája následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti tohto úveru. Súd prvej inštancie tak správne rozhodol o rozsahu povinností žalovaného zaplatiť žalobkyni istinu 1.858,49 eur, ktorú uhradila nad rámec poskytnutého úveru (§ 451, § 456 Občianskeho zákonníka).

11. Ani ďalšia odvolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia vznesenej námietky premlčania prvoinštančným súdom dôvodná nie je. K názoru na začatie plynutia premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení odvolací súd poukazuje napr. na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011, podľa ktorého oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto okolnostiach mohol dozvedieť aj skôr. Ak teda súd prvej inštancie vychádzal z tvrdenia, že žalobkyňa sa dozvedela o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného v januári 2020, správne bola posúdená súdom prvej inštancie námietka premlčania nároku vo vzťahu k dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe ako nedôvodná. Odvolací súd ďalej uvádza, že jednoznačne možno súhlasiť s tvrdením prvoinštančného súdu aj v ďalšom a síce, že žalovaný ako poskytovateľ úverov na trhu bol povinný dôsledne ovládať všetky zákonné predpisy pri poskytovaní úverov v prospech spotrebiteľov. Ak tak nekonal, je správny záver prvoinštančného súdu o potrebe aplikácie 10-ročnej objektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia v predmetnom konaní. Preto je možné hodnotiť konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy o úvere so žalobkyňou ako konanie zodpovedajúce prinajmenšom nepriamemu úmyslu obohatiť sa. K aplikácii 10-ročnej premlčacej doby v podobných prípadoch, a to aj vo vzťahu k žalovanému, existuje aj judikatúra Krajského súdu v Prešove (do pozornosti napr. rozsudok KS Prešov, sp. zn. 19Co/23/2019, sp. zn. 22Co/82/2018).

12. Vo vzťahu k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky súdom prvej inštancie je potrebné poukázať na to, že podľa čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietat' nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný skúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

13. Už samotné znenie namietanej zmluvnej podmienky evokuje jej neprijateľnosť, keďže zmluvné ustanovenia umožňujúce zápočet úhrad na iné plnenia ako na istinu predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku a majú za následok nevyvážený vzťah veriteľa a dlžníka v otázke plnenia dlhu. Táto zmluvná podmienka nerešpektuje vôľu spotrebiteľa, ktorý má nepochybne prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Na druhej strane, dodávateľovi umožňuje presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Ak bolo zmluvné ustanovenie nadiktované v rámci kontraktácie v režime typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná. Sporná zmluvná podmienka je tak v rozpore s § 54 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Započítanie splátok, resp. čiastočných plnení najprv na príslušenstvo a až na poslednom mieste na samotnú pohľadávku, výrazne navyšuje náklady spotrebiteľa spojené s úverom oproti situácii, ak by sa jeho platby použili v súlade s úpravou § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný navyše nepreukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá. Takéto vyslovenie nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, čo zohľadnil správnym spôsobom aj súd prvej inštancie.

14. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (do pozornosti napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR III. ÚS 209/04).

15. Odvolací súd konštatuje, že žalovaný neuviedol v odvolaní žiadnu takú relevantnú okolnosť, ktorá by mohla privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku. S poukazom na uvádzané dôvody tak rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 387 CSP.

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a úspešnej žalobkyni v tomto štádiu konania trov nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).